

ZLOČIN A TREST

Co znamená zločin, přečin a přestupek?

A jak by se mělo trestat?

TRESTNĚ PRÁVNÍ NORMY 1918-1938

- Trestní zákon 1852
  - Trestní řád
  - Vojenský trestní zákon 1855
  - Vojenský trestní řád 1912
  - Výpraskový patent 1854

  - Zákon o podmíněném odsouzení a podmíněném propuštění (1919)
  - Zákon na ochranu republiky (1923)
  - Zákon o trestním soudnictvím nad mládeží (1931)
- **Zločin** - Zločin pochází ze zlomyslnosti pachatelovy, nikoliv z povahy toho, na němž se spáchá. Zločin tudíž spáchatí lze i na provinilcích, na bezesmyslných, na dětech, na spících a též na takových osobách, které samy škody si přejí nebo k ní svolují. **ÚMYSLNÉ ČINY**
  - **Přečin + přestupek** - Přečiny a přestupky, ...jsou vesměs činy neb opominutí, jež každý sám od sebe za nedovolené poznati může; anebo takové, kde pachatel dle svého stavu, své živnosti, svého zaměstnání, nebo dle svých poměrů povinen jest znáti zvláštní nařízení, jež bylo přestoupeno. Proto se neznalostí trestního zákona tohoto, co se týče obsažených v něm přečinů a přestupků, nikdo nemůže omlouvat. **ČINY ÚMYSLNÉ I NEDBALOSTNÍ** Byly děleny proti veřejné bezpečnosti, bezpečnosti jednotlivců, nebo proti mravopolečnosti.

...A TREST 1918-1949

ZLOČIN

Smrt

Žalář (2 stupně) – 6 měsíců až 20 let / doživotní

PŘEČIN

Vězení (2 stupně) – 24hod až 6 měsíců

Pokuta

Zabavení věci

Ztráta práv a povolení

Vypovězení

Tělesný trest (do 1867 – bytí holí/metlou)

Trestní právo 1948-1961

Zákon na ochranu lidově
demokratické republiky (1948)

1950:

Trestní zákon

Trestní řád

Trestní zákon správní

Trestní řád správní

Trestný čin

Přestupek - neřešil soud, ale národní
výbor (neosvědčilo se)

Zákon na ochranu míru

A TREST PO R. 1950...

Hlavní

a) trest smrti

b) odnětí svobody – max 25let, vězení nebo tábor nucené práce

c) nápravné opatření – místo odnětí svobody pod 3 měsíce, na svobodě výkon určené práce za nižší mzdu

Vedlejší – nemohou být samostatně bez hlavních:

ztráta státního občanství, ztráta čestných práv občanských, vyloučení z vojska, ztráta vojenské hodnosti, propadnutí jmění, trest peněžitý, zákaz činnosti, vyhoštění, zákaz pobytu, uveřejnění rozsudku, propadnutí věci.

Účel trestu – zneškodnit nepřítele pracujícího lidu, zabránit další činnosti, výchovný pro něj i pro zbytek společnosti

Trestní právo 1961-1989

Trestní zákon 1961

Trestní řád 1961 (dodnes)

Zákon o úkolech národních výborů při zajišťování socialistického pořádku (1961)

Zákon o přečinech 1969

- **Trestný čin** – upraven v TZ , závažné zaviněné jednání (úmyslné/nedbalostní)
- **Přestupek** – upraven v přestupkovém zákoně, popř. porušení povinnosti v jiném předpise, méně závažné zaviněné jednání porušující
- **Přečin** - de facto jednání podobné přestupkům, ale považované za více společensky nebezpečné než přestupek, ale ne tak závažné, jako trestný čin.

A TREST PO R. 1961

Za spáchané trestné činy může soud uložit pouze tyto tresty:

odnětí svobody,
nápravné opatření,
ztrátu čestných titulů a vyznamenání,
ztrátu vojenské hodnosti, zákaz činnosti,
propadnutí majetku,
peněžitý trest,
propadnutí věci,
vyhoštění.

Výjimečný trest – trest smrti

A dnes....

- a) odnětí svobody,
- b) domácí vězení,
- c) obecně prospěšné práce,
- d) propadnutí majetku,
- e) peněžitý trest,
- f) propadnutí věci,
- g) zákaz činnosti,
- h) zákaz držení a chovu zvířat,
- i) zákaz pobytu,
- j) zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce,
- k) ztrátu čestných titulů nebo vyznamenání,
- l) ztrátu vojenské hodnosti,
- m) vyhoštění.

Výjimečný trest – odnětí svobody na 20-30 let a nebo doživotí

K zamyšlení

- Jaký by měl být účel trestu?
- Jaké tresty byste zrušili?
- Jaký trest vám chybí?